

Існує ряд ігор, які доцільно проводити тільки на уроках з окремої теми. До таких слід віднести гру «Склади букет». Її доцільно проводити під час вивчення теми «Запилення». Методика проведення гри наступна: учні класу об'єднуються у групи, кожній групі пропонуються картки (гербарій, або колекція різних квітів) із зображенням рослин. Учні першої групи складають букет з комахозапильних рослин, а інші – з вітрозапильних. Кожна група представляє свій букет та обґрунтовує свій вибір. Учитель аналізує та оцінює відповіді учнів.

Отже, інноваційні методи навчання спрямовані на залучення учнів до активного сприймання, пізнавальної діяльності, участі в обговореннях, пошуках нестандартних рішень.

Список використаних джерел

1. Бистрова Ю. В. Інноваційні методи навчання у вищій школі України / Ю. В. Бистрова // Право та інноваційне суспільство. – № 1 (4). – 2015. – С. 27–28.
2. Волощук В. В. Впровадження інноваційних технологій навчання на уроках біології / В. В. Волощук // Біологія. № 22–24 (538–540), 2017 р. – С 6–9.
3. Тарасенко, М. П. Використання методу «Кроссенс» на уроках біології / М. П. Тарасенко // Біологія. – 2017. – № 22/24. – С. 66–70.
4. Томчук В. І. «Використання на уроках біології інноваційних технологій навчання» / В. І. Томчук // Біологія 25 № 19–21 (499–501)., 2016 р. – С.25-26
5. Химинець В. В. Інноваційна освітня діяльність / В. В. Химинець. – Ужгород, 2007. – 362с.

АЛМАШІЙ К.,
ТОВКАНЕЦЬ Г.В.

Мукачівський державний університет, Україна

ПРОЕКТНА ДІЯЛЬНІСТЬ У ФОРМУВАННІ НАВИЧОК ДІЛОВОГО СПІЛКУВАННЯ УЧНІВ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ

Формування навичок ділового спілкування учнів молодшого шкільного віку здійснюється у початковій школі у процесі комунікативно спрямованого навчання, яке вмотивовує використання мови як засобу мовленнєвої взаємодії в різноманітних сферах життєдіяльності та може максимально наближати навчальну роботу учнів за метою, формою і способами її виконання до реальних умов комунікації.

Для реалізації завдань щодо формування навичок ділового спілкування у початковій школі застосовуються технології колективно- групового навчання: обговорення в загальному колі, мікрофон, мозковий штурм, незакінчене речення, навчаючись – учусь та ін., бо це дає змогу швидко встановити контакт з дітьми.

Водночас, вважаємо, найбільш ефективними є проектні технології. На основі аналізу наукових і методичних джерел [1; 2; 3] ми визначили, що алгоритм проектної діяльності може бути наступним:

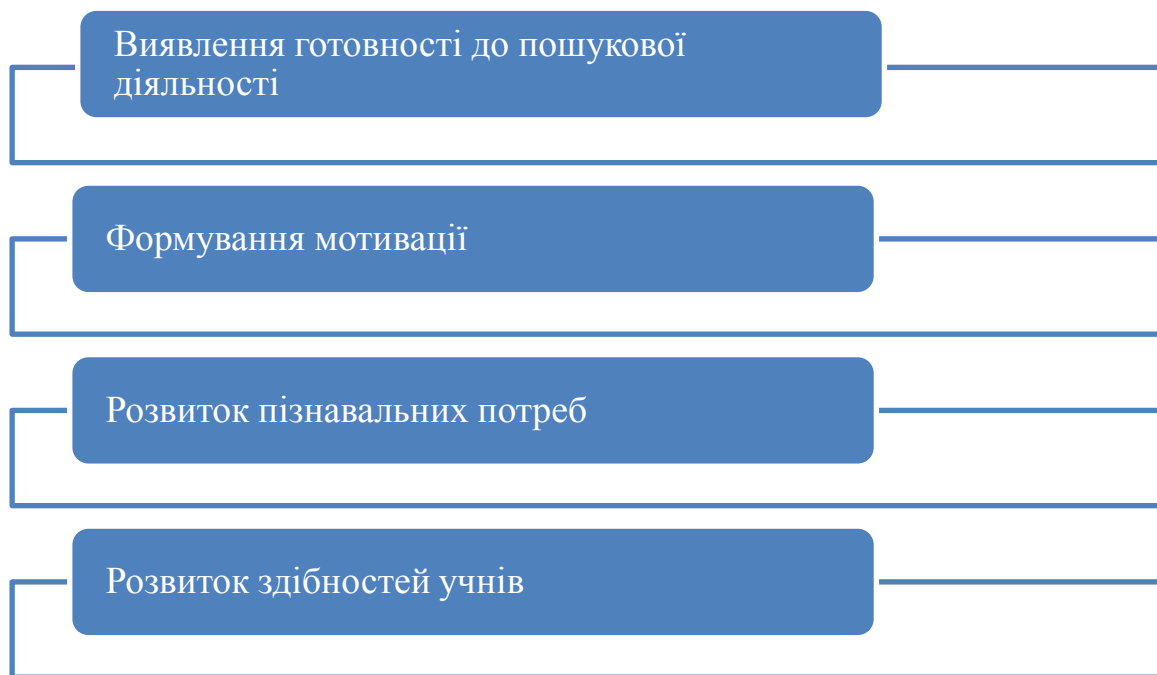

Рис. 1. Алгоритм проектної діяльності у процесі формування навичок ділового спілкування

Виявлення готовності до пошукової діяльності характеризується спрямуванням на формування вмінь учнів розв'язати конкретну розумову чи практичну задачу, виконати завдання на окремих етапах її розв'язування у процесі спілкування.

Формування мотивації виявляється у стимулюванні в дітей позитивних емоцій в процесі колективної навчальної діяльності, що забезпечить інтерес, допитливість, бажання до самостійного розмірковування і як наслідок – прагнення до пошукової діяльності;

Розвиток пізнавальних потреб передбачає наявності наполегливості у виконанні самостійних робіт.

Розвиток здібностей дитини передбачає залучення її до проектної, творчої діяльності.

Якщо учні бачать результат своєї роботи та аналізують і співставляють його із життєвим досвідом, то це дає змогу розвивати у них вміння ставити мету й здійснювати саморегуляцію діяльності, створювати умови, за яких учні можуть самостійно отримувати необхідні знання з різних джерел, користуватися здобутими знаннями для розв'язання пізнавальних і практичних завдань, формувати комунікативні вміння. Всі ці знання та вміння необхідні учням для швидкої та ефективної адаптації до середньої та старшої школи.

Як правило, процес формування культури ділового спілкування базується на культурологічній та особистісно зорієнтованій основі навчання і виховання. Вже у молодших школярів розвиваються творчі здібності, нахили, інтереси. Бо якщо дитина ще в початковій школі не навчиться самостійно творити, то такою ж безініціативною, пасивною вона буде в житті. Розвивати творчість – означає виховувати інтерес до знань, самостійність у навчанні.

У результаті впровадження проектної технології у навчальному закладі створюється інноваційно-розвивальне середовище, що передбачає такі процеси: мотивацію навчальної діяльності, проблемно-креативну спрямованість, інтерактивну організацію освітньої діяльності; набуття знань, умінь і навичок як самостійного, так і колективного пошуку, постійну актуалізацію їх застосування; формування нового досвіду психологічних якостей; орієнтацію на особистий і колективний успіх.

Основні вимоги щодо використання проектної технології, які є основоположними: наявність значущої у дослідницькому і творчому плані проблеми, яка потребує інтегрованого знання, дослідницького пошуку для її вирішення; практична, теоретична, пізнавальна цінність передбачуваних результатів; самостійна (індивідуальна, парна, групова) діяльність учнів; структурування змістовної частини проекту (із поетапними результатами); використання дослідницьких результатів. Проектне навчання націлене на набуття учнями нових знань на основі реальної життєвої практики, розвиток у них компетенцій у процесі проблемно зорієнтованого пошуку.

Проектна технологія вирізняється концептуальністю, тобто опорою на струнку систему філософських і психолого-педагогічних концепцій. Сферою цілепокладання є створення умов для розвитку творчої активності учня і самореалізації сутнісних сил. Важливою є системність, що забезпечує цілісну послідовність дидактичних прийомів і операцій для досягнення життєво важливого результату. Ще однією важливою характеристикою проектної технології є відтворюваність, тобто метод проектів може знайти застосування на різних етапах навчання і виховання.

При застосуванні проектних технологій докорінно змінюються відносини в системі вчитель-учень, а саме: учень визначає мету діяльності-учитель допомагає йому в цьому; учень відкриває нові знання-учитель рекомендує джерело знань; учень експериментує-учитель розкриває можливі форми і методи експерименту; учень обирає-учитель сприяє прогнозуванню результату вибору; учень активний-учитель створює умови для прояву активності; учень несе відповідальність за результати своєї діяльності-учитель допомагає оцінити отримані результати і виявити способи удосконалення діяльності. Проектне навчання є непрямим, і тут цінні не лише результати, але у більшій мірі сам процес. У цілому при роботі над проектом педагог виконує такі функції: є джерелом інформації; координує весь процес; підтримує і заохочує учнів; підтримує неперервний зворотній зв'язок. Разом із тим не можна допустити абсолютизації методу проектів як єдиного засобу розвитку творчої активності учнів.

Надзвичайно важливо доповнювати метод проектів іншими технологіями, зокрема технологією кооперованого навчання, навчанням в команді, головною ідеєю яких є створення умов для активної спільної діяльності у різних навчальних ситуаціях і роботи в команді.

Список використаних джерел

1. Вагерич К.Ф., Дрогобецька Н.І, Товканець Г.В. Критерії і умови педагогічного проектування навчальної діяльності молодших школярів. Освіта і формування конкурентоспроможності фахівців в умовах євроінтеграції : збірник тез доповідей

за матеріалами III Міжнародної науково-практичної конференції (24-25 жовтня 2019 року, м. Мукачево). Мукачево: МДУ, 2019. С.71–73.

2. Пахомова Н. Ю. Метод учебного проекта в образовательном учреждении: пос. для учителей М.: АРКТИ, 2003. 112 с.
3. Проектна діяльність у початковій школі URL: <https://www.pochatkowa.at.ua/proekty/proekt.doc>
4. Товканець Г. В. Освітня спрямованість методу проектів у навчально-виховному процесі початкової школи. Психолого-педагогічні особливості розвитку особистості в освітньому просторі: збірник тез доповідей Всеукраїнської науково-практичної конференції (17-18 травня 2017 р.). Мукачево: РВВ МДУ, 2017. С.129-130.

АТРОЩЕНКО Н. М.

Сумський обласний інститут
післядипломної педагогічної освіти, Україна

КОНФЛІКТ ЯК СОЦІАЛЬНИЙ ФЕНОМЕН

Наше життя повне суперечностей. Конфлікти постійно виникають між членами родини, приватними особами та організаціями, між представниками різних державних, політичних, суспільних структур, між окремими регіонами всередині країни. Конфліктів неможливо уникнути в жодній сфері діяльності, тому майбутньому фахівцю важливо знати, що являє собою конфлікт як соціально-психологічне явище, яка його природа, причини виникнення, якою має бути стратегія поведінки в конфліктній ситуації [3, с.10]

У ранніх працях по управлінню, як правило, підкреслюється важливість гармонійного функціонування організації. На думку авторів, якщо знайти правильну формулу, організація діятиме як добре налагоджений механізм. Конфлікти, що виникали в організації, розглядалися як вельми негативні явища. Сьогоднішні теоретики управління визнають, що повна відсутність конфлікту всередині організації умова не тільки неможлива, але і не бажана [1, с.7].

Суттєві особливості функціонування конфліктів досліджували: Вознюк А.В., Грішина Н.В., Дудкевич Т.В.[2], Дудко Н.В., Карамушка Л.М., Кулієв Т.А.[4], Коломінський Н.Л., Ложкін Г.В, Мамедов В. Б.[4], Повякель Н.І., Поляків В.Г.[6], Урбанович О.А., Шаленко В.Н.

Мета – полягає у теоретичному обґрунтувати поняття конфлікт як соціальний феномен.

Значна частина конфліктів є продовженням, відображенням цілком об'єктивних, незалежних від волі конфліктуючих суперечностей. Звичайно, важко знайти прямий зв'язок між конфліктом, та суперечністю, що його викликала, оскільки їх розділяють іноді велика дистанція, множина «посередників». Доти, поки не ліквідована проблемна ситуація, основа для конфліктів залишається. Вступаючи в протиборство учасники конфлікту реагують один на одного як на перешкоду, що блокує досягнення цілей, тобто оцінюють цілі один одного як конкуруючі. З цієї точки зору конфлікт є механізм, так або інакше знімаючий блокування, перешкоди. Отже, конфлікт по своїй природі покликаний створювати необхідні умови для задоволення потреб його учасників [2, с.5].

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>